

Maa ja ruumiloome programm 2026-2029

1. Programmi üldinfo

Tulemusvaldkond	Elukeskkond, liikuvus ja merendus
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eestis on kõigi vajadusi arvestav elukeskkond, liikuvuslahendused ning konkurentsivõimeline majandus
Valdkonna arengukava	Eesti 2035, Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030, Üleriigiline planeering (edaspidi ÜRP) 2030+
Programmi nimi	Maa ja ruumiloome programm 2026—2029
Programmi eesmärk	Kõikjal Eestis on kvaliteetne ja konkurentsivõimeline elu- ja ettevõtluskeskkond ning kestlik maakasutus koos kvaliteetsete ja kättesaadavate teenustega
Programmi periood	2026—2029
Peavastutaja (ministeerium)	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi <i>MKM</i>)
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Maa- ja Ruumiamet (edaspidi <i>MaRu</i>)
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused (ühisprogrammi puhul)	

Sisukord

1. Programmi üldinfo.....	1
2. Sissejuhatus	3
3. Programmi eesmärk ja mõõdikud	5
4. Rahastamiskava	5
5. Hetkeolukorra analüüs	5
6. Olulisemad tegevused/sekkumised	8
7. Programmi tegevused ja teenused.....	9
7.1. Programmi tegevus 1 – Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine.....	10
7.2. Programmi tegevus 2 – Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine.....	11
7.3. Programmi tegevus 3 – Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine.....	11
7.4. Programmi tegevus 4 – Maaparanduse poliitika rakendamine	12
8. Programmi juhtimiskorraldus.....	12
LISA 1. Programmi teenuste kirjeldus	13
LISA 2. Teenuste rahastamiskava, MKMi valitsemisala (eurodes)	17

2. Sissejuhatus

Maa ja ruumiloome programm on üks kuuest tulemusvaldkonna „Elukeskkond, liikuvus ja merendus“ eesmärkide saavutamiseks koostatud programmist. Tegemist on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi programmiga alates 2025. aastast.

Programm aitab panustada ÜRO säästva arengu eesmärkidesse¹ (horisontaalne valdkond) ning panustab riigi strateegilistesse eesmärkidesse, sh otsesemad seosed on järgmiste strateegiatega

- Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“²;
- Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2024–2027³;
- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“⁴;
- Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030⁵;
- Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava aastateks 2023–2027;
- Ehituse pikk vaade 2035⁶.

Maa ja ruumiloome programm on jaotatud neljaks programmi tegevuseks lähtuvalt poliitikatest, sh ruumilise planeerimise poliitika ja maakasutuspoliitika, ning riigieelarve koostamise reeglitest. St, et kuigi maaparanduse poliitika rakendamine on osa põllumajandusmaa ja maaparanduse poliitikast, siis on poliitika kujundamine ja rakendamine lahutatud kahe erineva programmi vahel vastavalt eelarve jaotumisele kahe erineva valitsemisala vahel. Eraldi programmi tegevuse moodustab „ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine“, mis on toeks mitme ruumiandmeid kasutava poliitika rakendamisele erinevates valitsemisalades, sh maa- ja ruumiloome-, ehitus-, keskkonna-, kliima-, kaitse- jm poliitikatele.

Programm panustab eeskätt kahte riigi pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ sihti: „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ ning „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik“.

Programmi tegevus „**Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine**“ panustab peamiselt „Eesti 2035“ strateegilise sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ valdkonnas vajalike muutuste saavutamisse. Ruumiline planeerimine on lisaks käesolevale tulemusvaldkonnale seotud ka kõigi teiste tulemusvaldkondade ning riigi arengut suunavate arengukavadega, mille ruumiliseks väljundiks on üleriigiline planeering. Planeeringu koostamine on ainus võimalus kaaluda erinevate valdkondade ruumilisi vajadusi kindlas asukohas ja vastastikuses koosmõjus. Erinevate valdkondade vajaduste terviklik ruumiline lahendamine näitab ka võimalusi ruumilise lahenduse sünergiaks. Koostamisel olev üleriigiline planeering „Eesti 2050“ seab omakorda sihid kõikide uute valdkondlike arengukavade ja riigi pikaajalise arengustrateegia koostamiseks.

Programmi tegevus „**Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine**“ aitab kaasa „Eesti 2035“ strateegilise sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ saavutamisele ning on seotud ruumilise planeerimise programmi tegevusega, sest maakasutust korraldatakse ruumilise planeerimise ja maatoimingute koosmõjus. Maa on piiratud ressurss, mille väärtus ajas

¹ [Ülemaailmsed säästva arengu eesmärgid | Riigikantselei](#)

² [Strateegia "Eesti 2035" | Eesti Vabariigi Valitsus](#)

³ [Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi täitmine | Eesti Vabariigi Valitsus](#)

⁴ [Üleriigiline planeering - Planeerimine.ee](#)

⁵ [Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 | Regionaal- ja Põllumajandusministeerium](#)

⁶ [Ehituse pikk vaade 2035 | Kliimaministeerium](#)

kasvab, seetõttu kasvavad ka konkurents maale ning nõudmised maa omandi ja kasutusega seotud infole. Maa on vajalik erinevate valdkonnapoliitikatega seotud eesmärkide elluviimiseks. Ühiskonnas muutuvatele vajadustele kiireks reageerimiseks on vaja järjest paindlikumaid maakasutuse suunamise ja ümberkorraldamise võtteid. Maaressurssi, sh riigi maareservi, on vaja hoida ja hallata heaperemehelikult, mh täites omanikukohustusi, suunates seda käibesse ja väärtustades lähtuvalt planeeringujärgsest parimast kasutusest.

Programmi tegevus „**Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine**“ on seotud tulemusvaldkonnaga „digiühiskond“, sest hõlmab asukohaga seotud andmete kogumist, hoidmist, töötlemist ja jagamist ning ruumindmete taristu riiklikku koordineerimist. Tegevus panustab „Eesti 2035“ sihi „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik“ saavutamisse läbi kvaliteetsete ruumiandmete kättesaadavuse tagamise. Ruumiandmed on andmed, mis otseselt või kaudselt osutavad konkreetsele asukohale või geograafilisele alale, sealhulgas andmekogudes hallatavad andmed, mis kirjeldavad ruumiobjektide asukohta, omadusi ja kuju geograafilises ruumis. Teenuseid saab luua ja andmeid otsuste tegemiseks kasutada, kui andmed on ajakohased ning kogutud ühtsel korrapärastatud viisil. Asjakohased, usaldusväärsed ja kvaliteetsed e-teenustega kasutajasõbralikult kättesaadavad ruumiandmed on seotud ühiskonna kõigi eluvaldkondadega ning toetavad Eesti keskkonna, julgeoleku, turvalisuse, pärandi, kultuuri jm hoidmist ning riigi, selle erinevate piirkondade ja ettevõtete konkurentsivõime parandamist.

Programmi tegevus „**Maaparanduse poliitika rakendamine**“ panustab „Eesti 2035“ strateegilise sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisse. Väärindades põllumajandus- ja metsamaad ning tagades toiduga kindlustatuse ja kvaliteetse puidu kättesaadavuse, aidatakse kaasa soodsa majanduskeskkonna loomisele ja põllu- ja metsamajanduse tootlikkuse kasvule. Samuti mõjutab säästlik maakasutus „Eesti 2035“ sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ saavutamist, panustades säästlikku metsandust ergutavatesse tegevustesse, põllumajandusmaa säilimisse ja selle hea seisundi tagamisse ning kestliku põllumajandus- ja metsandustaristu arendamisse ja haldamisse. Põllumajandusmaa sihipärane kasutus ja maaparanduse valdkonna tegevused panustavad „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ alaeesmärgi „Tark ja kestlik põllumajandus, toidutootmine ja maaelu ning ohutu toit ja hoitud keskkond“ saavutamisse. Täpsemalt panustab valdkond arengukava tegevussuuna 4 „Kvaliteetsed sisendid põllumajanduses“ eesmärgi „Põllumajandusmaa võimaldab mitmekesisest põllumajandustootmist“ eesmärgi täitmisesse. Selle eesmärgi kohaselt tuleb põllumajanduslikus kasutuses hoida vähemalt üks miljon hektarit põllumajandusmaad. 62% kasutuses olevate põllumajandusmaade viljelusväärtus sõltub veevarusid reguleerivatest maaparandussüsteemide tehnilisest seisundist, sh riigi poolt korras hoitavate ühiseesvoolude seisundist ja toimimisvõimest.

Võrreldes eelmise perioodiga on programmis üks tegevussuund vähem, nimelt on Põllumajandusmaa ja maaparanduspoliitika kujundamine liikunud Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi (edaspidi *ReM*) biomajanduse programmi.

Programmis kavandatud eesmärkide saavutamine on seotud järgmiste välisvahendite meetmete väljatöötamisega:

- Taaste- ja vastupidavusraha (RRF) Taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine;
- RePowerEU projekt;
- Euroopa Ühendamise Rahastu (CEF);

3. Programmi eesmärk ja mõõdikud

Programmi eesmärk: Kõikjal Eestis on kvaliteetne ja konkurentsivõimeline elu- ja ettevõtluskeskkond ning kestlik maakasutus koos kvaliteetsete ja kättesaadavate teenustega

Tabel 1. Programmi mõõdikud

Programmi mõõdikud*	Tegelik tase	Sihttase				
	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Elukeskkonnaga rahulolu indeks** <i>Allikas: ReM</i>	72	75	75	76	76	>73,5

* Mõõdiku tasemed erinevad 2026-2029 eelarvestrateegias kajastatust, lähtuda tuleb käesolevast programmist.

** Elukeskkonnaga rahuolu uuringut viiakse läbi kahe-aastase intervalliga.

Elukeskkond mõjutab inimeste sotsiaalset ja majanduslikku heaolu ning sellega rahulolu mõõdik on multidimensionaalne nn katusmõõdik, sh on see ka tulemusvaldkonna tasandi ning strateegia „Eesti 2035“ sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ mõõdik. Strateegia seob mõõdiku tugevalt ruumi- ja maakasutuse poliitikatega, selgitades, et selle sihi saavutamisel on oluline jälgida kvaliteetse ruumi põhialuseid ja kaasava disaini põhimõtteid, kuidas tuleb planeerida avalikku ruumi ning samuti rõhutatakse ruumiotsuste olulisust.

4. Rahastamiskava

Tabel 2. Programmi rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Programmi rahastamiskava	Eelarve		Eelarve prognoos		
	2025	2026	2027	2028	2029
MKM valitsemisala kulud kokku	-21 105	-19 328	-18 593	-18 333	-18 312
Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine	-8 099	-6 127	-5 960	-5 760	-5 760
Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine	-8 002	-8 165	-7 947	-7 917	-7 906
Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine	-2 486	-2 804	-2 568	-2 538	-2 527
Maaparanduse poliitika rakendamine	-2 518	-2 232	-2 118	-2 118	-2 118

Programmi eelarve ja eelarvelised muudatused on leitavad Rahandusministeeriumi kodulehel ([LINK](#)).

5. Hetkeolukorra analüüs

2024. a „Elanike rahulolu uuringust“ selgus, et **Eesti elanike rahulolu oma elukoha elukeskkonnaga 100-punkti skaalal on 72**. Võrdluses 2022. aasta tulemusega 73,5 on Eesti inimeste rahulolu vähenenud. Rahulolu on piirkonniti väga erinev, muutusi on olnud mõlemas suunas. Sellel pigem väikesel langusel võib olla mitmeid põhjuseid. Ühelt poolt on kohalike omavalitsuste rahaline seis halvenenud, mis on sundinud neid tegema raskeid otsuseid teenuste ümberkorraldamisel. See võib olla mõjutanud elanike rahulolu elukeskkonnaga. Teisalt, paljud Eesti elanikud on mures kõrgete hindade ja sissetuleku suuruse pärast. Ka see majanduslik ebakindlus võib mõjutada inimeste üldist

rahulolu oma elukeskkonnaga. Lisaks on üldist ebakindlust suurendanud muutunud julgeolekuolukord, mis võib peegelduda ka rahuloluhinnangutes. Ruumiloomes kasutatakse rahulolu hinnangut sisendina planeerimistegevusele. Elukeskkonnaga rahuolu peegeldab erinevaid valdkondi nagu looduskeskkonda, majanduskeskkonda, ehitatud keskkonda, kogukonda ja valitsemist.

Programmi tegevuste tulemusnäitajad on üldiselt ootuspärased, tähelepanu vajavad üldplaneeringute koostamise tempo ja digitaalselt kättesaadavate planeeringute osakaal. Üldplaneeringute koostamisel on oluline roll kohalike omavalitsuste tugevdamisel, samuti on üldplaneeringute koostamist pidurdanud vaidlused ja vastuseis tuuleparkide arendamisele. Kõik detailplaneeringud on kavas 2026. aasta kevadeks digida ning jõuda tagasi seatud trendile.

Arengud ja väljakutsed

- **Ruumiloomes valdkond on killustatud.** Täna sõltub ruumi kvaliteet eri valdkondade otsustest, mis langetatakse väljaspool ruumilist planeerimist – näiteks maksu-, transpordi-, keskkonna-, regionaal- või energiamajanduse poliitikas. Rahvastiku kahanemise, (valg)linnastumise ja kliimamuutustega seotud probleemide kontekstis vaja on kujundada strateegiline vaade ja välja töötada rakendamismehhanismid valdkondlike poliitikate üleselt. Otsuste puudumine nii omavalitsuste kui keskvalitsuse poolt teenustevõrgu (näiteks haridusvõrk) tulevikuvajaduse ja -mudeli osas takistab investeringute kavandamist ja prioriseerimist ning võib kaasa tuua üle- või alainvesteeringute taristusse. Väljakutse lahendamisele aitab kaasa nii üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ koostamisega jätkamine kui ka 1. jaanuaril 2025 tööd alustanud Maa- ja Ruumiameti käivitamine, kuid tegu on jätkuvalt valdkonna ühe suurima väljakutsega.
- **Maa- ja ruumipoliitika valdkonnas on kriitilise tähtsusega digipöörde läbiviimine**, samas kui valdkonna liigitamine erinevate valitsemisalade vahel ning riigieelarve kärpevajadus on vähendanud niigi puudulikku ressursi. Ruumiandmete ja seotud infosüsteemide digitaalne innovatsioon on aluseks nii andmete kvaliteedi parandamisel, nende hõive ja haldamise tõhustamisel, kui ka menetlusprotsesside kiirendamisel. Samuti on see eelduseks inimressursi otstarbekamaks kasutamiseks. Kuigi ruumiandmete hõive ja maatoimingute osas on juba tänu uute seadmete soetamisele ja minu.kataster.ee kasutusele võtmisele tehtud suuri edusamme, siis vajavad jätkuvat tähelepanu nii planeeringute andmete digimine, ruumiandmete hõive ja arvandmete avalikustamine, maakatastri võimekuse arendamine ja andmete kvaliteedi parandamine, samuti e-ehituse platvormi arendamine ja liikumine 3D digitaalsetele kaksikutele.
- Ilma digitaliseerimise ja innovatsioonita ei ole saavutatav ka **planeerimismenetluste tõhustamine**. Planeerimisprotsessi on korduvalt muudetud arendustegevuse hõlbustamiseks, kuid see ei ole soovitud efekti andnud. Planeerimisprotsessi tuleb tervikuna üle vaadata, sh kasutades teenusdisaini põhimõtteid ja võttes tähelepanu alla ka teiste valdkondade pärusmaal olevad, kuid planeerimist mõjutavad kooskõlastused, mõjuhinnangud ja uuringud.
- Vähetähtis ei ole ka **riigi eriplaneeringute (REP) koostamine taastuvenergeetika arendamiseks ja energiajulgeoleku tagamiseks**. Riigi strateegiliste huvide ja pikaajaliste arengueesmärkide saavutamiseks said aastatel 2024.-2025. kehtestatud Pärnu maakonna Pärnu jõe teemaplaneering ja Rail Balticu maakonnaplaneering. Samas perioodis said algatatud Eesti-Läti neljanda elektriühenduse REP, EstLink 3 maismaaühenduse kaks REP-i ja tuumaelektrijaama REP. Lisaks on koostamisel Harju, Rapla ja Pärnu maakondade maavarade teemaplaneeringud, Tallinna ringraudtee riigi eriplaneering, Haljala-Kukruse 2+2 maantee riigi eriplaneering ning Liivi lahe meretuulepargi riigi eriplaneering.

- Sarnaselt ruumiloome valdkonnaga vajab strateegilist vaadet ka riigi enda **maaportfelli kasutamine ja korrashoid**. Alternatiivselt maa võõrandamisele on vajadus fookus seada maa parimate kasutusvõimaluste leidmisele. Lisaks vajab maaportfell põhjalikku analüüsimist. See aitab optimeerida maa kasutamist, toetades nii ühiskonna sotsiaalseid vajadusi, riigi majandusarengut kui ka elu- ja looduskeskkonda. Maareform on lõpusirgel, valdav osa Eesti territooriumist on kantud maakatastrisse ja leidnud uue omaniku – vaid 0,18 protsenti Eesti maismaa pindalast on reformimata. **Maareformi tempo aeglustub pidevalt erinevatel põhjustel**: ressursipuudus KOV-ides, õigustatud isikute passiivsus, menetluste kasvav keerukus (lihtsamad menetlused on lõpule viidud). Samuti ei ole selgunud kõikide maade munitsipaalomandisse andmise vajadus ja selgitatakse välja riigile vajalikke maid. Riigi maareservi jäetud maad vajavad haldamist (enampakkumisel rendile andmine ja müük, hooldamine, sh ohtlike objektide likvideerimine, ebaseadusliku kasutuse lõpetamine), kuid tulenevalt ressursside vähenemisest on vajalik senisest rohkem hakata tegevusi prioriseerima.
- **Katastriandmete kvaliteedi parandamine** on olnud pidev tegevus, mida oleks vajalik maareformi lõppedes hoogustada. Maareformi käigus kanti maad katastrisse kiiresti ja ebatäpsete kaardiandmete ning mõõdistusviiside alusel, seetõttu on katastriandmete kvaliteet ebaühtlane. Vaid veidi üle poole katastrisse kantud maaüksustest (51%) ja alla poole piiripunktide arvust (41%) on 2024. aasta lõpu seisuga nõuetekohases kvaliteedis ehk registreeritud riiklikus ristkoordinaatsüsteemis L-EST. Katastriandmed on aluseks, ehitus- ja planeerimisalasele tegevusele, maamaksu arvestusele jms, mistõttu ühiskonna ootus korrektsete piirandmete järele on tõusvas trendis.
- Läbivalt on maa- ja ruumiloome valdkonnas **väljakutseks tegevuste jätkusuutlikkuse tagamine riigieelarve kärpmete valguses ning valdkonna mitmekordse ümberkorraldamisega**. Lisaks Maa-ameti liitmisega Maa- ja Ruumiameti koosseisu on maa- ja ruumivaldkonda tõstetud ringi ministriumide valitsemisalade vahel.
- **Oluline on maaparandussüsteemide teostusjooniste avalikustamine**, et maaomanikud oleksid teadlikud oma maal, sh ka maa all, asuvate maaparandussüsteemi rajatiste täpsemast paiknemisest ja teaksid nendega nii hoiutööde tegemisel kui ka muu tegevuse kavandamisel arvestada.
- Samuti on oluline tagada maastikul valitseva tegeliku olukorra ehk olemasolevate **kuivendussüsteemide kajastamine registris**. Selleks tuleb seni maaparandussüsteemide registrisse kandmata süsteemid, kuna registrisse kandmist ei ole maaomanik seni taotlenud, kanda registrisse. Suureks väljakutseks on endiselt maaparandustegevuse elluviimisel tasakaalu leidmine erinevate huvigruppide vahel.
- **Pingutust nõuab ka ÜPP SK 2023–2027 maaparandustoetuste edukas rakendamine**, et maaparandussüsteemid oleksid kaasajastatud, et aidata nende abil kohaneda kliimamuutustega ja leevendada negatiivset keskkonnamõju looduskeskkonnale. Huvi toetuste taotlemise vastu on tagasihoidlik, sest maaparandussüsteemid paiknevad paljude eri maaomanike maadel ning maaomanike vahel kokkulepete saavutamine on keeruline. Lisaks on tegemist väga kuluka investeeringuga, hoolimata asjaolust, et suur osa investeeringust saab ellu viia toetusrahade abil ning toetuse taotlemise ja saamisega kaasnevad kõrged keskkonnanõuded.

Pikemalt on maa- ja ruumivaldkonna olukorra analüüsiga võimalik tutvuda Rahandusministeeriumi kodulehel⁷ 2024. aasta tulemusaruandes „Tõhus riik“ regionaalprogrammi peatükis.

6. Olulisemad tegevused/sekkumised

Olulisemad tegevused on järgnevad:

- **Lihtsustatakse ja tõhustatakse planeeringute koostamise protsessi**, sellel eesmärgil valmistatakse ette Planeerimisseaduse ja seonduvate õigusaktide muudatused, arendatakse planeeringute menetluse infosüsteemi ning toetatakse menetluse osapooli muudatuste rakendamisel.
- Jätkatakse **üleriigilise planeeringu Eesti 2050** koostamist, et määrata kindlaks Eesti ruumiline struktuur, ruumikasutus ning ajakohased ruumilise arengu põhimõtted, suunised ja suundumused aastani 2050. Töötatakse välja viisid riiklike strateegiliste ja ruumiliste arengueesmärkide tihedamaks sidumiseks nii strateegiate kui ka nende elluviimise tasandil.
- **Riigi eriplaneeringute koostamine ja kehtestamine**, sealhulgas energia julgeoleku jaoks olulised Estlink 3, Eesti-Läti neljas elektriühendus ja tuumaelektrijaam.
- Jätkatakse **Maa- ja Ruumiameti võimestamisega**. MaRu on maa- ja ruumivaldkonna kompetentsikeskus, kus on valdkonna terviklik juhtimine ja kujundamine. Ühendamet alustas tööd 01.01.2025, ametisse liideti eeskätt maa ja ruumiloomega tegelevate asutuste funktsioonid. Jätkub ameti organisatsioonikultuuri loomine ning teenuste ümber kujundamine kliendi vajadustest lähtuvalt.
- Jätkatakse **ruumiandmete 3D digipöördega**, et viia andmehõive ja kaarditooted vajalikul määral kolmemõõtmeliseks. See võimaldaks riiklikel registritel (aadressiandmete süsteem, maakataster, ehitisregister, planeeringute andmekogu jm) uutele 3Dmudelandmetele tuginedes paremini teenuseid osutada ning katta ühiskonna kasvavaid vajadusi kvaliteetsete ja tegelikkust adekvaatselt kujutavate ruumiandmete järele, sh võimaldada alusandmeid reaalaaja digitaalkaksikutele.
- Kujundatakse **riigi maakasutuspoliitika ja maakasutuse suundi** üleriigilise planeeringu koostamisel ning töötatakse välja riigi maakasutuspoliitika põhimõtted ja kujundatakse riigimaa väärindamise põhimõtted. Kujundame ministeeriumi keskseks riigimaade kasutuse poliitika suunajaks ja hoonestamata riigimaade nõustajaks, sh õigusakt riigi reservmaa sisustamiseks ning töötame välja võimalused riigimaa väärindamiseks.
- Kehtestatakse **riigi reservmaa säilitamise põhimõtted ja reservmaaks määramise kord**, mis on eelduseks tervikliku ülevaate loomisele erinevatest avalikest huvidest ja vajadustest, säilitamist vajavatest maadest ja riigile mittevajalikest maadest, mida võib müüa või välja pakkuda vahetusmaana. Ressursitõhusaks riigimaade haldamiseks, väärindamiseks ja tehingute ettevalmistamiseks on vajalik infosüsteemi arendus.
- 2025. aastal valmistatakse ette ja 2026. aastal viiakse läbi järgmine **maade korraline hindamine**.
- Jätkatakse maakatastri andmete kvaliteedi parandamist ja katastri maaomandi ulatust kajastava registri kaasajastamist. **Uutele digitaalsele katastrilahendustele** üleminek loob eeldused kiiremaks andmete muutmiseks ja parandamiseks. Vajalik on jätkata piiratud asjaõiguste (PARI) digimisega.

⁷[Strateegilised dokumendid | Rahandusministeerium](#)

7. Programmi tegevused ja teenused

Programmi tegevuste mõõdikute tegelikud ja järgmise nelja aasta sihttasemed on esitatud tabelis 4. Lisas 1 on esitatud kõigi teenuste lühikirjeldused.

Tabel 4. Programmi tegevuste eesmärgid ja mõõdikud

Programmi tegevused ja nende mõõdikud	Tegelik tase	Sihttase			
	2024	2026	2027	2028	2029
Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine (MKM)	Eesmärk: Ruumiline planeerimine loob kõigil planeerimistasanditel eeldused erinevaid arenguvajadusi tasakaalustava, kvaliteetse ja säästliku ruumikasutuse tekkeks läbi andmepõhisuse ja avaliku protsessi				
Detailplaneeringute kestuse mediaan algatamisest kehtestamiseni kuudes* <i>Allikas: MaRu</i>	21	19	18	17	16
2015. aastal jõustunud planeerimisseaduse alusel kehtestatud üldplaneeringute arv (max 73) <i>Allikas: MaRu</i>	31	73	73	73	73
Kesktes planeeringute andmekogus digitaalselt kättesaadavate planeeringute osakaal <i>Allikas: MaRu</i>	19%	75%	80%	85%	85%
Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine (MKM)	Eesmärk: Maakasutuse otsused ja nende rakendamiseks tehtavad maatoimingud viiakse ellu kooskõlas maakasutuspoliitika põhimõtetega				
Osakaal MaRu haldamisel olevatest maaüksustest, mille osas on maareservi analüüs teostatud, % ⁸ <i>Allikas: MaRu</i>	74,1%	75,85%	76,06%	76,39%	76,7%
Osakaal rendile antud MaRu hallatavatest põllumajanduslikest maadest, % ⁹ <i>Allikas: MaRu</i>	84,3%	90,12%	90,16%	90,25%	90,3%

⁸ Analüüsitud kinnisasjade osakaal kogu MaRu haldamisel olevatest kinnisasjadest, (%). Arvestatakse katastriüksuste arvu järgi - maareservi analüüsi läbinud katastriüksuste osakaal (%) kõikide MaRu haldamisel olevate kinnisasjade kogupindalast. Mõõdiku täitmise tempo sõltub maareservi analüüsi töövahendi arenduse võimalusest.

⁹ Kasutusse antud põllumajandusliku maa osakaal kogu MaRu hallatavast põllumajandusmaast, % (ha). Arvestatakse MaRu haldamisel olevate maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasjade põllumajandusliku maa pindala järgi - kasutuslepinguga kinnisasjade haritava maa ja loodusliku rohumaa kõlvikute pindalade summa osakaal (%) kogu kinnisasjade MaRu haldamisel olevate maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasjade haritava maa ja loodusliku rohumaa kõlvikute pindalade summast.

Kinnisomandi piirandmete kvaliteet, % ¹⁰ <i>Allikas: MaRu</i>	41,4%	41,7%	41,8%	41,9%	42,0%
Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine (MKM)	Eesmärk: Kvaliteetsed ruumiandmed ja -teenused on igaühele kättesaadavad ja toetavad tarkade otsuste tegemist				
Kuni 4.a vanuste topograafiliste andmete osakaal, % <i>Allikas: MaRu</i>	81	80	80	80	80
Ruumiandmete kättesaadavus avaandmetena, % <i>Allikas: MaRu</i>	52	59	62	65	68
Maaparanduse poliitika rakendamine (MKM)	Eesmärk: Keskkonnasäästliku maaparandustegevusega tagatakse põllumajandus- ja metsamaa sihtotstarbeline kasutamine				
Teostusjoonised on avalikult kättesaadavad <i>Allikas: MaRu</i>	0%	30%	40%	50%	50%

**Tegemist on uue mõõdikuga, mis aitab jälgida planeeringute tõhustamist. Mõõdiku tasemed erinevad 2026-2029 eelarvestrateegias kajastatust, lähtuda tuleb käesolevast programmist.*

Programmi tegevuste sisu aitavad täpsemalt lahti seletada programmi lisa 1 toodud teenuste lühikirjeldused.

7.1. Programmi tegevus 1 – Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine

Programmi tegevuse eesmärk: Ruumiline planeerimine loob kõigil planeerimistasanditel eeldused erinevaid arenguvajadusi tasakaalustava, kvaliteetse ja säästliku ruumikasutuse tekkeks läbi andmepõhisuse ja avaliku protsessi.

Tegevuste kirjeldus

Programmi tegevuse eesmärk saavutatakse kahe teenuse osutamise kaudu, milleks on ruumilise planeerimise poliitika kujundamine MKMis ja selle rakendamine MaRus. Ruumilist planeerimist kavandatakse ja viiakse ellu planeerimisseaduse ja selle alusel erinevate planeeringute koostamise ja rakendamise, alates üleriigilisest planeeringust ja riigi eriplaneeringutest kuni detailplaneeringuteni. See hõlmab suurt koordinatsiooni laia ringi huvitatud osapooltega ning rakendamist mitte ainult vastutavas valitsemisalas (MKM, MaRu), vaid ka laiemalt teiste valdkondade poliitikakujundajate (olulisemad nimetada!) ja rakendusasutuste ning kohalike omavalitsuste poolt.

Lähiaastatel on vaja lõpetada üleriigilise planeeringu aastani 2050 koostamine ning tõhustada kogu planeerimismenetluste protsessi. Olulised vahendid selleks planeerimisseadus ning laialdane digipööre nii andmete kui ka protsesside digimisel, andmete kvaliteedi parandamisel ja rakenduste ühistele platvormidele toomisel. Lisameetmena on kavas vähendada ajamahukaid

¹⁰ Riiklikus ristkoordinaatsüsteemis L-EST registreeritud piiripunktide osakaal (L-EST mõõdistatud piirimärgid - piiri kindlakstegemise märkega piirimärgid) x 100%) / kõik piirimärgid kokku)

planeerimisprotsesse, loobudes detailplaneeringu nõudest olukordades, kus see ei loo lisaväärtust, ning soodustada projekteerimistingimuste alusel ehitamist.

Programmi tegevuse tulemusi iseloomustavad:

- kehtestatud üldplaneeringute arv, mis kirjeldab kui suures osas omavalitsutes on uue üldplaneeringu koostamise kaudu rakendatud 2025. aasta planeerimisseaduse põhimõtted ning loodud terviklik ruumilahendus ühinenud omavalitsustes;
- keskses planeeringute andmekogus kättesaadavate planeeringute osakaal, mis toetab planeeringute tõhustamist, sh võimaldab info kiiremini leidmist kõikidel osapooltel ning vähendab vajadust paberkujul infot otsida;
- alates 2024. aastast on vaatluse alla võetud täiendav määdik: detailplaneeringute kestuse mediaan algatamisest kehtestamiseni kuudes – tulenevalt võetud suunast tunduvalt lühendada detailplaneeringute menetlusaega.

7.2. Programmi tegevus 2 – Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine

Programmi tegevuse eesmärk: Maakasutuse otsused ja nende rakendamiseks tehtavad maatoimingud viiakse ellu kooskõlas maakasutuspoliitika põhimõtetega.

Tegevuste kirjeldus

Programmi tegevuse eesmärk saavutatakse seitsme teenuse osutamise kaudu, millest üks on maakasutuspoliitika kujundamise teenus MKMis ja kuus maakasutuspoliitika rakendamise teenust MaRu. MaRu haldab enda volitatud valitsemisel olevaid riigimaid, viib nendega läbi maatoimingud, tegeleb maakorraldusega ja avalikes huvides maade omandamisega, kinnisvara hindamise ja analüüsimisega, teostab katastrimöödistamist ja katastriandmete kvaliteedi kontrolli, mis panustab kinnisomandi piiriandmete kvaliteedi kasvu ja viib läbi maareformi. Maaressurssi, sh riigi maareservi, on vaja hoida ja hallata heaperemehelikult, mh täites omanikukohustusi, suunates seda käibesse ja väärtustades lähtuvalt planeeringujärgsest parimast kasutusest.

Koosmõjus ÜRPiga on vajalik kujundada maakasutuspoliitilised suunised maa kui piiratud ressursi kasutamiseks konkureerivate huvide olukorras. Samuti on vajalik tõhustada kõigi riigimaade analüüsimise ja haldamise protsesse ja luua digitaalseid lahendusi, mis on eelduseks ressursitõhusal viisil nende käibesse suunamisel.

7.3. Programmi tegevus 3 – Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine

Programmi tegevuse eesmärk: Kvaliteetsed ruumiandmed ja -teenused on igaühele kättesaadavad ja toetavad tarkade otsuste tegemist.

Tegevuste kirjeldus

Programmi tegevuse eesmärk saavutatakse kaheksa MaRu teenuse kaudu, sh kinnisasja ruumilise ja õigusliku ulatuse haldamise (peab maakatastrit kui riigi põhiregistrit), ruumiandmete analüüsimise ja avalikustamise ning topograafiliste ja muude andmete hõivamise teenuste ning ehitisregistriga seotud teenuste kaudu. Valdonna eesmärkide saavutamiseks teostab MaRu ka aeromöödistamise ja laserskaneerimise toiminguid ning toodab baasruumiandmeid ja hoiab topograafia andmekogu ajakohasena, samuti haldab geodeetilisi andmeid ja süsteeme. Asjakohased, usaldusväärsed ja kvaliteetsed e-teenustega kasutajasõbralikult kättesaadavad ruumiandmed on seotud ühiskonna kõigi eluvaldkondadega ning toetavad Eesti keskkonna, julgeoleku, turvalisuse, pärandi, kultuuri jm hoidmist

ning riigi, selle erinevate piirkondade ja ettevõtete konkurentsivõime parandamist. Kvaliteetseid ja jätkusuutlikke teenuseid, mida on klientidel lihtne kasutada, saab luua ja nendes sisalduvaid andmeid otsuste tegemiseks kasutada, kui andmed on ajakohased ning kogutud ühtsel korrastatud viisil. Andmete hõivel ja nende riskasutamisel ning teenuste loomisel välditakse andmete, sh erasektori andmete, dubleerimist.

7.4. Programmi tegevus 4 – Maaparanduse poliitika rakendamine

Programmi tegevuse eesmärk: Keskkonnasäästliku maaparandustegevusega tagatakse põllumajandus- ja metsamaa sihtotstarbeline kasutamine.

Tegevuste kirjeldus

Programmi tegevuse eesmärk saavutatakse kolme MaRu teenuse osutamisega, mis kõik aitavad rakendada maaparanduspoliitikat. MaRu tegeleb maaparandussüsteemide ehitamise loamenetlusega ja nende toimimise tagamisega, annab nõusolekuid ja kooskõlastusi ning esitab seisukohti, sh korraldab maaparandussüsteemi ehitamise ja kasutamisega seotud dokumentide, sh tõendusdokumentide taotlemist, samuti maaparandussüsteemide nõuetele vastavuse kontrolli ja järelvalvet ning korraldab hoiutoid riigi poolt korras hoitavatel eesvooludel. Maaparanduspoliitika kujundamine on ReM-i valitsemisalas ning selgitatud biomajanduse programmi tegevuse all.

8. Programmi juhtimiskorraldus

Maa ja ruumiloome programm on majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) programm kuhu panustab veel MKM-i valitsemisalast Maa- ja Ruumiamet (MaRu). Programm on seotud Regionaal- ja põllumajandusministeeriumiga läbi maaparanduspoliitika ja Kliimaministeeriumi vastutusalas oleva ehitusvaldkonnaga läbi ehitisregistriga seotud teenuste MaRu-s.

Programmi koostab MKM vastavalt oma valitsemisala vastutusvaldkondadele. Programmi kinnitab majandus- ja tööstusminister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist vastavalt pädevusjaotusele ning see avalikustatakse MKM-i kodulehel¹¹.

Programmi täiendatakse igal aastal ühe aasta võrra, st kooskõlas riigi eelarvestrateegia ning riigi rahaliste võimalustega. Programmi tegevused toetavad erinevaid tulemusvaldkondi.

Programmis seatud eesmärkide saavutamise ja mõõdikute seiramise eest vastutab MKM. Iga lõppenud aasta kohta koostatakse programmi tulemusaruanne, mis on sisendiks tulemusvaldkonna „Elukeskkond, liikuvus ja merendus“ tulemusaruandesse. Tulemusaruanded avalikustatakse nii MKM-i kodulehel¹².

Programmi tegevuste elluviimiseks vajalikud olulisemad arendusülesanded lisatakse valitsemisalade asutuste tööplaanidesse, mille raames nende täitmist ka seiratakse.

¹¹ [Tegevuspõhine riigieelarve | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium \(mkm.ee\)](https://mkm.ee)

¹² [Tegevuspõhine riigieelarve | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium \(mkm.ee\)](https://mkm.ee)

LISA 1. Programmi teenuste kirjeldus

Teenuse nimetus	Eesmärk	Lühikirjeldus	Vastut aja asutus
Programmi tegevus 1: Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine (MKM) Eesmärk: Ruumiline planeerimine loob kõigil planeerimistasanditel eeldused erinevaid arenguvajadusi tasakaalustava, kvaliteetse ja säästliku ruumikasutuse tekkeks läbi avaliku protsessi			
1.1. Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine	Ruumiline planeerimine loob kõigil planeerimistasanditel eeldused erinevaid arenguvajadusi tasakaalustava, kvaliteetse ja säästliku ruumikasutuse tekkeks läbi andmepõhisuse ja avaliku protsessi.	Üleriigilise planeerimisalase tegevuse suunamine, õigusloome, strateegiliste dokumentide ja juhendite koostamine ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste kujundamiseks, üleriigilise planeeringu, sh mereala planeeringu, riigi eriplaneeringute ja maakonnaplaneeringute koostamise korraldamine, ruumilise planeerimise ühtsete infosüsteemide arendamise koordineerimine, nõustamine (sh koolitamine ja õigusaktide tõlgendamine), rahvusvahelise koostöö ja teadusasutustega koostöö edendamine	MKM
1.2. Ruumilise planeerimise poliitika rakendamine	Ruumiline planeerimine loob kõigil planeerimistasanditel eeldused erinevaid arenguvajadusi tasakaalustava, kvaliteetse ja säästliku ruumikasutuse tekkeks läbi andmepõhisuse ja avaliku protsessi.	Ruumilise planeerimise ühtsete infosüsteemide arendamine, planeerimisseaduse alusel kohaliku omavalitsuse planeeringutele heakskiidu andmine, osapoolte nõustamine (sh koolitamine) planeerimisalastes küsimustes ning kvaliteetse ruumi aluspõhimõtete ja planeerimise põhimõtete praktikasse rakendamine.	MaRu
Programmi tegevus 2: Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine (MKM) Eesmärk: Maakasutuse otsused ja nende rakendamiseks tehtavad maatoimingud viiakse ellu kooskõlas maakasutuspoliitika põhimõtetega			

2.1. Riigimaade haldamine	Riigi maade, kasutuslepingute ja nõuete haldamise ülesanded on täidetud õiguspäraselt ja tõhusalt.	Riigi maareservi haldamine, hooldamine, analüüsimine ja prima kasutuse tagamine. Maade võõrandamine kasutusvaldajatele ja hoonestajatele. Riigimaa kasutuslepingute haldamine, sh maareformi käigus sõlmitud kasutusvalduse lepingute pikendamine. Maareformi käigus sõlmitud maa järelmaksu lepingute haldamine ja hüpoteegipidaja ülesannete täitmine. Riigimaa enampakkumisel võõrandamine ja kasutamiseks andmine.	MaRu
2.2. Maakasutuspoliitika kujundamine	Õigusraamistik riigi maapoliitika kujundamiseks on loodud ja rakendatud	Maakasutuspoliitika kavandamine ja elluviimine, ministeeriumi valitsemisel oleva riigimaaaga seotud ülesannete täitmise koordineerimine ning seisukohtade andmine, valdkonda reguleerivate õigusaktide eelnõude ja juhendite ettevalmistamine, nõustamine ja õigusaktide tõlgendamine.	MKM
2.3. Maatoimingute läbiviimine	Riigi maaga seotud toimingud on tehtud õiguspäraselt ja tõhusalt.	Riigi huvide kaitsmine detailplaneeringute menetluses ja teede ning tehnovõrkude projekteerimisel. Maa kasutusõiguse (servituut, isiklik kasutusõigus) seadustamine juurdepääsuprobleemide lahendamiseks ning võrguühenduse rajamiseks kodudele ja ettevõtetele. Maa võõrandamine kohalikule omavalitsusele. Riigimaade arvestuse pidamine.	MaRu
2.4. Avalikes huvides maade omandamine	Omandamise menetlused avaliku huviga taristuprojektideks on tehtud õiguspäraselt ja tõhusalt.	Riigi avaliku huviga taristuprojektide elluviimiseks kinnisasjade omandamise menetluste läbiviimine, sealhulgas kinnisasjade ostmise, vahetamine, maakorralduse läbiviimine ja sundvõõrandamine. Lisaks maakorraldustoimingute teostamine riigimaade korrastamise eesmärgil ja tehinguteks ettevalmistamisel.	MaRu
2.5. Maareform	Maareform on õiguspäraselt lõpetatud, kõik maad kantud maakatastrisse ja saanud omaniku.	Maareformi läbiviimisel riigi toimingute tegemine, sh maa erastamine, riigi omandisse jätmise, munitsipaalomandisse andmine, riigimaale ehitise omaniku kasuks hoonestusõiguse seadmine ja iseseisva kasutusvõimaluseta reformimata maast kinnisasjadele juurdelõigete tegemine. Maareformi-alane nõustamine ja selgituste andmine.	MaRu
2.6. Kinnisvara hindamine ja analüüsimine	Kinnisvara väärtuse ja kinnisvaratehingute info on õigustatud isikutele kättesaadav.	Maa korralise ja erakorralise hindamise läbi viimine ning hindamisalane nõustamine. Kinnisvara tehingute andmebaasi haldamine (andmete vastuvõtmine notaritelt ja kättesaadavaks tegemine õigustatud isikutele). Kinnisvaraturu analüüside koostamine ja publitseerimine.	MaRu

2.7. Katastrimõõdistamise ja -kontrolli teostamine	Katastriandmete ja maamõõdu kvaliteet on tagatud.	Katastrimõõdistamise ja -kontrolliga parandatakse olemasolevate katastriandmete täpsus ja tagatakse järelevalve litsentseeritud maamõõtjate tegevuse üle.	MaRu
Programmi tegevus 3: Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine (MKM) Eesmärk: Kvaliteetsed ruumiandmed ja -teenused on igaühele kättesaadavad ja toetavad tarkade otsuste tegemist			
3.1. Topograafiliste andmete hõivamine	Topograafilised alusandmed on tõhusalt tagatud.	Eesti topograafia andmekogu tuumandmebaasi pidamine, andmete ajakohastamine ja haldus, andmekvaliteedi tagamine ning andmevahetuse korraldamine. Topograafilisi alusandmeid kasutatakse kaartide tootmisel, teiste andmekogude pidamisel, ruumianalüüside tegemisel, planeeringute koostamisel, maa hindamisel, kitsenduste ulatuse määramisel jm.	MaRu
3.2. Geodeetilise süsteemi haldamine	Geodeetilised andmed ja positsioneerimist tagavad võrgud on tõhusalt tagatud.	Geodeetilise süsteemi haldamine, geodeetiliste andmete kogumine ning kättesaadavaks tegemine, geodeetiliste punktide andmekogu pidamine ja ESTPOS (riiklik globaalse positsioneerimise (GNSS) satelliitandmete keskus) haldamine.	MaRu
3.3. Kinnisasja ruumilise ja õigusliku ulatuse haldamine	Kinnisasja piirid, ruumiline ulatus jm info on katastris tõhusalt tagatud.	Kinnisasja ruumilise ja õigusliku ulatuse haldamine on maakatastri kui riigi põhiregistri pidamine. See hõlmab kõiki toiminguid, mis on seotud kinnisasja piiri ja ruumilise ulatuse, maa looduslikku seisundit, maa väärtust ja maa kasutamist kajastava informatsiooni registreerimisega katastris ning katastriandmete kvaliteedi, säilimise ja avalikkusele kättesaadavuse tagamisega.	MaRu
3.4. Ruumiandmete analüüsimine ja avalikustamine	Ruumiandmed ja -teenused on tõhusalt tagatud.	Ruumiandmete analüüsimine ja avalikustamine hõlmab ruumiandmete ja -teenuste kättesaadavaks tegemist, nendega seotud toodete arendamist ning ruumiandmete analüüsimist.	MaRu
3.5. Aadressi- ja kohanimeandmete haldamine	Aadressi ja kohanimeandmed on tõhusalt tagatud.	Aadressiandmete süsteemi haldamine ning koha-aadresside määramise ja aadressiandmete töötlemise ühtne korraldamine. Riikliku kohanimeregistri haldamine.	MaRu
3.6. Aeromõõdistamine ja laserskaneerimine	Aeropildistamise ja laserskaneerimise andmed on tõhusalt tagatud.	Aeropildistamise ja -laserskaneerimise korraldamine ning teostamine, aeropildistamise ja kõrgusandmete järeltöötlus, ortofotokaartide ja kõrgusmudelite koostamine ning ajakohastamine. Lennuvahendi ja andmehõive seadmete haldamine.	MaRu

3.7. Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine	Ehitussektorit puudutavate otsuste langetamiseks vajalike andmete hoidmine ja väärindamine.	Ehitus- ja kinnisvarasektorit puudutavate otsuste langetamiseks ja analüüside koostamiseks usaldusväärse info kogumine, säilitamine, töötlemine, väärindamine ja sobival kujul kättesaadavaks tegemine läbi riiklikult tagatud digitaalse keskkonna eraisikutele, ettevõtetele, omavalitsustele, riigiametitele ja teistele osapooltele ning selle keskkonna arendamine.	MaRu
3.8. E-ehituse platvormi ja ehitisregistri ülalpidamine ning arendamine	Ehitise eluringi menetluste ja tegevuste tõhusamat ja läbipaistvamat läbiviimist toetava riikliku digitaalse keskkonna ülalpidamine ja arendamine.	Ehitise eluringiga seotud menetluste tegemiseks, ehitussektori tootlikkust tõstvate tegevuste läbi viimiseks, erinevate riiklike sündmusteenustega sidumiseks vajaliku töhusa, lihtsa ja läbipaistva riikliku keskkonna ülalpidamine ja arendamine.	MaRu
<p align="center">Programmi tegevus 4: Maaparanduse poliitika rakendamine (MKM)</p> <p align="center">Eesmärk: Keskkonnasäästliku maaparandustegevusega tagatakse põllumajandus- ja metsamaa sihtotstarbeline kasutamine</p>			
4.1. Maaparandussüsteemi ehitamine	Tagada maa kasutatavus ja omaniku teadlikkus maaparandussüsteemidest, seotud riskidest ja kohustustest.	Projekteerimistingimuste, ehituslubade sh keskkonnamõju eelhinnangud ja kasutuslubade andamine. Euroopa Liidu ühise põllumajanduse poliitika maaparanduse abinõude rakendamine, maaparandusalal tegutsevate ettevõtete registri volitatud töötleja ülesannete täitmine.	MaRu
4.2. Maaparanduse koostöölased	Keskkonnasäästliku maaparandusega säilitada maatulundusmaa kasutatavus.	Maaparandussüsteemi toimimist mõjutavate tegevuste ennetamiseks koostöölaste andmine. Teostusjooniste ja muu maaparandusteabe väljastamine. Maaparandusühistutega soetud toimingud.	MaRu
4.3. Maaparandussüsteemide toimimise tagamine	Tagada maaparandussüsteemide toimimine	Maaparanduse ehituse ja hoiu järelevalve teostamine, riigi poolt korras hoitavate ühisevoolude hoiu korraldamine, maaparandusseire, maaparandussüsteemide registri volitatud töötleja ülesannete täitmine.	MaRu

LISA 2. Teenuste rahastamiskava, MKMi valitsemisala (eurodes)

Teenuste eelarved on indikatiivsed ja on kajastatud täiendava informatsiooni andmiseks.

Teenuse nimetus	2026	2027	2028	2029
Programmitegevus 1: Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine				
Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine	-2 096 242	-1 859 739	-1 829 570	-1 818 974
Ruumilise planeerimise poliitika rakendamine	-707 935	-707 935	-707 935	-707 935
Programmitegevus 2: Maakasutuspoliitika kujundamine ja elluviimine				
Maakasutuspoliitika kujundamine	-778 158	-700 904	-670 709	-660 113
Riigimaade haldamine	-2 728 521	-2 675 974	-2 675 974	-2 675 974
Maatoimingute läbiviimine	-774 611	-760 808	-760 808	-760 808
Avalikes huvides maade omandamine	-324 336	-308 908	-308 908	-308 908
Maareform	-2 475 004	-2 434 962	-2 434 962	-2 434 962
Kinnisvara hindamine ja analüüsimine	-426 718	-420 222	-420 222	-420 222
Katastrimõõdistamise ja -kontrolli teostamine	-657 631	-645 451	-645 451	-645 451
Programmitegevus 3: Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine				
Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine	-391 374	-422 423	-322 423	-322 423
E-ehituse platvormi ja ehitisregistri ülalpidamine ning arendamine	-391 374	-422 423	-322 423	-322 423
Topograafiliste andmete hõivamine	-1 386 883	-1 353 592	-1 353 592	-1 353 592
Geodeetilise süsteemi haldamine	-385 761	-377 641	-377 641	-377 641
Kinnisasja ruumilise ja õigusliku ulatuse haldamine	-1 825 272	-1 669 546	-1 669 546	-1 669 546
Ruumiandmete analüüsimine ja avalikustamine	-757 883	-740 019	-740 019	-740 019
Aadressi- ja kohanimeandmete haldamine	-409 613	-403 118	-403 118	-403 118
Aeromõõdistamine ja laserskaneerimine	-579 002	-571 695	-571 695	-571 695
Programmitegevus 4: Maaparanduse poliitika rakendamine				
Maaparandussüsteemi ehitamine	-758 879	-720 113	-720 113	-720 113
Maaparanduse koostöölastused	-714 239	-677 753	-677 753	-677 753
Maaparandussüsteemide toimimise tagamine	-758 879	-720 113	-720 113	-720 113